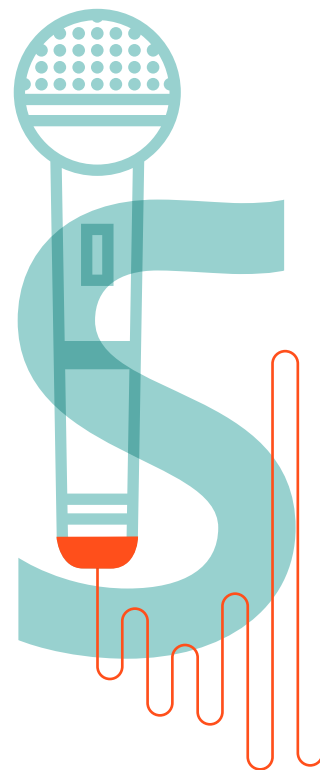

VERS

VERS is hét poëzieproject voor duizenden jongeren rond de twee grootste poëzieprijzen in de Lage Landen: de VSB Poëzieprijs en de Herman de Coninckprijs.

In het schooljaar 2015-2016 wordt VERS voor de 18de keer georganiseerd. Via educatieve klasprojecten maken de jongeren op een boeiende en speelse manier kennis met de beste en meest actuele Nederlandstalige poëzie.

HÉT POËZIEPROJECT VOOR JONGEREN in Vlaanderen en Nederland

LESSEN & WORKSHOPS

In verschillende educatieve programma's staan een jaar lang de genomineerde bundels en hun dichters centraal. Uniek in dit project is dat jongeren worden uitgenodigd om zich te verdiepen in de beste poëzie van vandaag (Vl/NL) en ermee aan de slag te gaan, hetzij door een nieuw gedicht te schrijven, hetzij door een essay te schrijven. Docenten trekken door heel Nederland en Vlaanderen om **POËZIELES** te geven in het secundair en lager onderwijs. De beste resultaten worden gepresenteerd tijdens de voorrondes en de beste gedichten uit die voorrondes komen aan bod tijdens een slotevenement in Amsterdam.

VERS POËZIE- REVUE

TWEEDE GRAAD
SECUNDAIR ONDERWIJS

Het project begint met poëzielessen op school, waarin alle deelnemers een eigen **GEDICHT** schrijven geïnspireerd op het werk van een van de genomineerde dichters voor de VSB Poëzieprijs. Vanaf 2016 worden ook de genomineerde bundels van de Herman de Coninckprijs opgenomen. De jongeren met de mooiste gedichten brengen deze zelf op de planken in de VERS PoëzieRevue. De VERS PoëzieRevue is een afwisselende literaire show met urban dance, live muziek en poëzie. Alle deelnemende klassen gaan ernaartoe. Een vakkundige jury bepaalt wie er doorgaat naar de grote VERS Finale voor jongeren in Amsterdam.

VERS DEBAT

DERDE GRAAD
SECUNDAIR ONDERWIJS

Voorafgaand aan het VERS **DEBAT** worden gedichten gelezen en besproken in de klas. De jongeren krijgen de opdracht mee om op zoek te gaan naar een gedicht dat hen wel of niet aanspreekt. Stellingen worden geformuleerd en onder leiding van een poëziedocent besproken. Ze schrijven ook een **POËZIE-ESSAY**. De beste debaters en essayisten gaan naar het grote VERS Slotdebat in Amsterdam.

AAN DE SLAG IN DE KLAS

GEDICHTEN LEZEN EN SCHRIJVEN

MET DE 2DE GRAAD SECUNDAIR
DOCENT/SCHRIJVER JACQUES BROOIJMANS

Elk jaar gaan wij, docenten van School der Poëzie, naar Vlaamse en Nederlandse scholen om de jongeren kennis te laten maken met de genomineerde dichters van de VSB Poëzieprijs. Vervolgens schrijven de jongeren in de klas zelf gedichten die geïnspireerd zijn door het werk van die dichters.

Mijn eerste vragen zijn telkens: Wat kenmerkt hun werk, wat valt op, wat maakt het bijzonder of mooi? Zijn ze vernieuwend of juist traditioneel en hoe uiten ze dat? Welke gedichten, fragmenten of regels vragen om speciale aandacht? Om welke dichters het ook gaat, de antwoorden op deze vragen leveren mij altijd genoeg materiaal voor prikkelende opdrachten. In VERS borduren leerlingen voort op wat de genomineerde dichters hen te bieden hebben. Ze slaan wegen in die ze nog niet kenden, ze verkennen nieuwe poëzie en zo verbreden ze hun geest en hun uitdrukkingsvermogen.

De opdrachten helpen hen keuzes te maken en zetten hen op een spoor van ideeën en woorden. In de klas vertel ik als inleiding kort wat over de dichter en typeer zijn of haar werk aan de hand van bijvoorbeeld thematieken, invalshoeken en stijlkenmerken. De kennismaking met de poëzie

wordt vervolgd met voordrachten van gedichten, door leerlingen voorbereid en door hen uitgevoerd. Ze mogen daarbij alle (theatrale) middelen gebruiken die ze willen. Het hangt er puur van af waartoe een gedicht uitnodigt.

De genomineerden voor de VSB Poëzieprijs van 2015 boden genoeg eigenheden en bijzonderheden om als start voor verkenningen van hun poëzie te gebruiken en er opdrachten aan te verbinden.

Neem **Alfred Schaffer**, met *Mens, dier, ding*. Een biografische schets over Zoeloekeoning Sjaka met veel prozaïsche elementen, zoals gesprekken en breed uitgeschreven dagdromen. Die gesprekken vragen om theatrale uitbeelding en de dagdromen nodigen uit tot een opdracht over 'eigen' dagdromen, met opbouw en woordgebruik van Schaffer als bronnen. Of neem winnares **Hester Knibbe** met *Archaïsch de dieren*. Vol gedichten over wat de mens voortdrijft en over zijn kwetsbaarheid. Spannende eerste regels als: 'Eenzaamheid werd een stem' en 'Er is altijd een eerste / hoofd dat je tekent' vormen de bron voor opdrachten over heftige gevoelens, waarin Knibbe-regels nieuwe ladingen krijgen en Knibbe-woorden

VERS-
LESSEN

DEBAT EN ESSAY

MET DE DERDE GRAAD SECUNDAIR
DOCENT/SCHRIJVER
JACQUES BROOIJMANS

nieuwe verbanden scheppen. In zulke opdrachten vraag ik de leerlingen om zo'n beginregel naar hun hand te zetten (met andere gevoelens, andere vergelijkingen) en woorden uit het gedicht te kiezen die hen het meest aanspreken of zeggen.

Dichters als **Sasja Janssen** en **Peter Verhelst** leiden naar eigen herinneringen. Sasja Janssen herhaalt: *Ik herinner mij, ik herinner mij*, wie weet gebruikt ze de herinneringen van vele vrouwen voor die van één vrouw, fantasierijk, wijds. En Peter Verhelst vraagt: Weet je nog? Melancholisch, teder. Een aanleiding om leerlingen te vragen zelf een herinnering terug te halen die ze met iemand delen en diezelfde vraag op te roepen. Wie zich laat inspireren door de ene dichter krijgt een heel ander gedicht over herinneringen dan wie de andere dichter als bron neemt.

Piet Gerbrandy zet geen titels boven zijn gedichten, maar sluit ze af met een schuin gedrukte stelling of waarneming. Daar kunnen in zijn geval opdrachten mee verbonden worden. Zoals: maak zelf een stelling of formuleer zelf een waarneming, met woorden uit het voorafgaande gedicht van Gerbrandy. Met als vervolgoopdracht een gedicht te schrijven, dat bij die stelling of waarneming past, in de stijl van de dichter.

Met de vijfde- en zesdejaars gaat Vers de diepte in: de jongeren reflecteren op de positie van de poëzie in de samenleving, buigen zich over verschillende aspecten van poëzie en debatteren daarover.

Daarnaast schrijven ze een kort essay over twee gedichten die betekenis voor hen hebben. Om hen op het schrijven van een essay voor te bereiden behandelen we in een workshop uiteenlopende gedichten aan de hand van begrippenparen zoals abstract/concreet, traditioneel/experimenteel, kaal/uitgesponnen, muzikaal/a-muzikaal. Het zijn begrippen die helpen de wereld van de poëzie in kaart te brengen en de discussies die daar spelen vanzelf aan te zwengelen. Iedereen krijgt een lijst met begrippen en kan die gebruiken bij het reageren op de gedichten. Zo worden zaken als toegankelijkheid, vorm en inhoud, klank en ritme spelenderwijs verhelderd.

Aan de hand van stellingen die slaan op gedichten of poëzie in het algemeen worden in de klas tijdens

workshops de beste debaters gekozen. Voorbeelden van stellingen die we het afgelopen jaar gebruikt hebben: poëzie maakt de wereld leefbaarder; genieten van poëzie kun je leren; om een gedicht te kunnen waarderen, moet je het snappen; inhoud is belangrijker dan vorm.

Het mini-essay schrijft elke leerling aan de hand van een instructie, met vragen over de keuzes van de gedichten en invalshoeken, en een persoonlijke link. De antwoorden helpen de leerlingen hun materiaal voor het essay te ordenen. De tekst mag maar 250 woorden lang zijn en daardoor worden de leerlingen ertoe gebracht kort en bondig te formuleren en zich te beperken tot datgene waar het hen werkelijk om gaat.

DE GENOMINEERDE
DICHTBUNDELS VOOR
DE VSB POËZIEPRIJS
& DE HERMAN DE
CONINCKPRIJS
VORMEN DE BASIS.

Dit zijn de bundels die in 2015 voor de VSB poëzieprijs genomineerd werden en de basis vormden voor de VERS-poëzielessen.

PIETER BOSKMA
ZELF

DE BEZIGE BIJ

GEERT VAN ISTENDAEL
HET WAS
WAT WAS
ATLAS CONTACT

ILJA LEONARD PFEIJFFER
IDYLLEN
DE ARBEIDERSPERS

TOON TELLEGEN
DE WERKELIJKHEID
QUERIDO

MAUD VANHAUWAERT
WIJ ZIJN
EVENWIJDIG _
QUERIDO

MAARTEN INGHELS
NIEUWE RITUELEN

DE BEZIGE BIJ

MARC KREGTIG
ONZE NIETSCHZE
HET BALANSEER

RUTH LASTERS
LICHTMETERS
UITGEVERIJ POLIS

BART MEULEMAN
MIJN SOORT MUZIEK
QUERIDO

JEROEN THEUNISSEN
HIER WOON JE
DE BEZIGE BIJ

PIET GERBRANDY
VLINDERSLAG

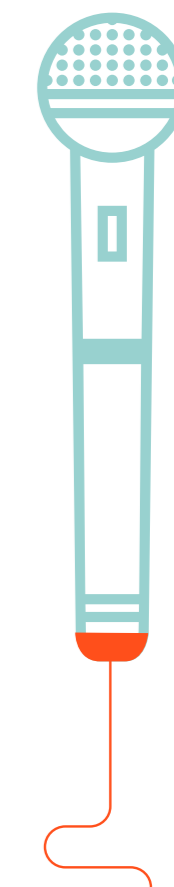
ATLAS CONTACT

SASJA JANSSEN
IK TREK MIJN
SPECIES AAN
QUERIDO

PETER VERHELST
WIJ TOTALE VLAM
PROMETHEUS

HESTER KNIBBE
ARCHAÏSCH
DE DIEREN
DE ARBEIDERSPERS

ALFRED SCHAFFER
MENS DIER DING
DE BEZIGE BIJ

IN VLAANDEREN ZIJN ENKELE GROTE ORGANISATIES ACTIEF WAAR JE ALS LEERKRACHT TERECHT KAN VOOR VRAGEN OVER POËZIE/DICHTERS.

LEER- KRACHTEN OVER VERS

‘De sterkte van het project VERS zit in de ongedwongen aanpak van de lesgevers. Poëzie wordt plots hip. Barrières vallen weg. Leerlingen beseffen dat ze geen schrik moeten hebben om poëzie op alle mogelijke manieren te interpreteren. Ze werden er zich van bewust dat poëzie wel voor velen toegankelijk kan zijn en dat je er ook op een speelse manier intens kan van genieten. Het mooie aan het VERS-project is dat de poëzielessen niet zomaar gratis zijn, maar naar de grote VERS-finale in Amsterdam kunnen leiden.

JOAN PETIT

ATHENEUM GENTBRUGGE

‘De sterkte van VERS ligt in het ‘aanleren’ van wat liefde voor het stiefmoederlijk kind poëzie op een fijne, speelse en toegankelijke manier. De leerlingen ontdekken zo soms een kantje van zichzelf dat ze nog niet kenden en worden daardoor soms wat zelfzekerder, ontwikkelen een liefde voor poëzie of zien in het schrijven van teksten een nieuwe uitlaatklep. Ook merk je dat klassen hierdoor vaak in hun interactie met respect en (soms) bewondering elkaar aanmoedigen en steunen. Poëzie is een ander aspect van taal, taligheid en een fijne, manier van de dingen te zien, te uiten. Hoewel het vaak moeilijker ligt in bepaalde klasgroepen, merk je als leraar dat de aanpak meer dan de helft van het werk doet en dat leerlingen het dan als iets positiefs en toegankelijk kunnen beschouwen.’

INEZ CABELLO

CANON CULTUURCEL

Geniet samen met je leerlingen van cultuur. Zo ontdekken ze hun sterktes en talenten en leren ze zich uitdrukken in een taal die hen het beste ligt. Wil je samen met je leerlingen een cultureel project op poten zetten? Heb je een goed idee, maar zoek je nog ondersteuning? Of zoek je gewoon inspiratie om je klas op een originele manier van cultuur te laten proeven? Dan ben je bij CANON, de cultuurcel van het Vlaams Ministerie van Onderwijs en vorming, aan het juiste adres.

Koning Albert II-laan 15, 1210 Brussel, België
T 02 553 96 63

WWW.CANONCULTUURCEL.BE

JEUGD & POËZIE

Jeugd en Poëzie is een cultuureducatieve organisatie die bij alle kinderen en jongerenpoëzie wil laten ontkiemen in een open creatieve taalomgeving. Door middel van workshops, ateliers, trajecten, vormingen en intensieve begeleiding ontplooit de deelnemer zich van geletterd naar talig in zijn of haar zelfexpressie.

Maarschalk Gerardstraat 4, 2000 Antwerpen
dichter@jeugdpoezie.be | T 03 234 92 89

WWW.JEUGDENPOEZIE.BE

Iedereen LEEST

Meer leesplezier, meer lezers! Dat is het motto van Iedereen Leest. Met de steun van het Vlaams Fonds voor de Letteren werkt Iedereen Leest aan een beter leesklimaat. Met programma's en initiatieven als Boekbaby's, Kinder- en Jeugdjury, Voorleesweek, Jeugdboekenweek en Iedereen Leest willen ze jong en oud bereiken. Blijf op de hoogte van hun activiteiten via hun e-zine (inschrijven op www.stichtinglezen.be) of volg hen op Facebook ('Iedereen Leest Vlaanderen'), Twitter en LinkedIn.

T 03 204 10 00

WWW.STICHTINGLEZEN.BE

POËZIECENTRUM

Poëziecentrum vzw is hét kennis- en expertisecentrum in Vlaanderen en Nederland voor Nederlandstalige poëzie, buitenlandse poëzie in Nederlandse vertaling, Nederlandstalige poëzie vertaald in andere talen en Zuid-Afrikaanse poëzie. Uniek in het hele taalgebied is de uitgebreide collectie en brede werking: documentatiecentrum, Poëziekrant, shop, uitgeverij en literaire programma's/educatieve werking. Projecten van Poëziecentrum voor (o.a.) leerkrachten zijn: de Poëzieweek, de Gouden Poëziemedaille voor beste kinderpoëziebundel uit en VERS. Verder is er ook een permanent educatief aanbod.

Het Toreken, Vrijdagmarkt 36, 9000 Gent
educatief@poeziecentrum.be
T 09 225 22 25

WWW.POEZIECENTRUM.BE

VLAAMS FONDS VOOR DE LETTEREN

Nodig een dichter uit in de klas

(met korting!)

Niets dat poëzie zo dichtbij brengt als een live ontmoeting met een dichter. Het Vlaams Fonds voor de Letteren ondersteunt auteurslezingen van tal van Vlaamse en Nederlandse dichters met een subsidie van 100 euro per auteurslezing.

auteurslezingen@vfl.be | T 03 270 31 66

WWW.AUTEURSLEZINGEN.BE

CULTUURDIENST GENT

Als cultuurliefhebber de vinger aan de pols houden van het culturele leven in Gent? Bent u cultuurmaker en hebt u vragen over subsidies en andere vormen van ondersteuning of samenwerking voor uw evenement? Dan bent u bij de Cultuurdienst aan het goede adres. Deze gloednieuwe dienst verenigt sinds 1 januari 2015 de voormalige Dienst Cultuurparticipatie, Circa (cultuurcentrum) en de Cel cultuur van het Departement Cultuur Sport en Vrije Tijd.

Pakhuis Clemmen, Veldstraat 82A,
9000 Gent | T 09 269 84 80

cultuurdienst@stad.gent

WWW.STAD.GENT

WWW.CIRCAGENT.BE

SCHOOL DER POËZIE (NL)

Kennismaken met poëzie, zelf gedichten schrijven of performen? Dat kan met School der Poëzie. Tijdens compacte lesprogramma's laten jongeren zich inspireren door poëzie, onder begeleiding van gespecialiseerde docenten. Projecten worden afgesloten met b.v. het theaterprogramma PoëzieRevue. Projecten op maat voor scholen en instellingen. Specifieke aandacht voor het vmbo. Kinderen en jongeren maken op een plezierige en effectieve manier kennis met poëzie.

info@schoolderpoezie.be

WWW.SCHOOLDERPOEZIE.NL